

PRAVILNIK

O UNUTRAŠNJEM REDU I ČUVARSKOJ SLUŽBI SPECIJALNOG REZERVATA PRIRODE "RITIVI DONJEG POTISJA"

("Sl. glasnik RS", br. 33/2015 i 50/2018)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom regulišu se kretanje i boravak posetilaca, zaštita prirodnih i kulturnih vrednosti i životne sredine, obavljanje delatnosti i korišćenje prirodnih resursa, lov i ribolov, održavanje čistoće i upravljanje otpadom, izgradnja objekata i uređenje prostora, obeležavanje i postavljanje oznaka, fotografisanje i snimanje filmova, istraživački i obrazovni rad, organizacija način rada i oprema čuvarske službe i osnovna pravila organizacije protivpožarne zaštite Specijalnog rezervata prirode "Ritovi donjeg Potisja" i zaštitne zone (u daljem tekstu: Specijalni rezervat prirode), odnosno bliže propisuju pravila iz člana 56. stav 4. Zakona o zaštiti prirode (u daljem tekstu: Zakon) po kojima se na području Specijalnog rezervata prirode sprovode režimi zaštite utvrđeni članom 35. Zakona i čl. 4. i 5. Uredbe o proglašenju Specijalnog rezervata prirode "Ritovi donjeg Potisja" (u daljem tekstu: Uredba).

Član 2

Odredbe ovog pravilnika odnose se na korisnike zaštićenog područja u smislu člana 4. tačka 37. Zakona (u daljem tekstu: Korisnik), odnosno na lica koja imaju prebivalište ili boravište na području Specijalnog rezervata prirode, vlasnike zemljišta i drugih nepokretnosti, pravna i fizička lica i preduzetnike koji korišćenjem nepokretnosti, prirodnih vrednosti i dobara i na drugi način obavljaju delatnost ili vrše poslove na području Specijalnog rezervata prirode, kao i na posetioce Specijalnog rezervata prirode.

Posetilac Specijalnog rezervata prirode je lice koje iz naučnih, obrazovnih, rekreativnih, turističkih, sportskih i kulturnih potreba i razloga boravi na području Specijalnog rezervata prirode kraće od 15 dana, kao i lice u tranzitu kroz područje Specijalnog rezervata prirode (u daljem tekstu: Posetilac).

Član 3

Upravljanje Specijalnim rezervatom prirode Uredbom je povereno Ustanovi "Rezervati prirode", Zrenjanin (u daljem tekstu: Upravljač).

Član 4

Korisnici i Posetioci su dužni da se pridržavaju odredaba ovog pravilnika, uputstava sa informativnih tabli i drugih oznaka, kao i uputstava ili naloga čuvara Specijalnog rezervata prirode i drugih ovlašćenih lica Upravljača.

U planiranju i preduzimanju radova i aktivnosti na području Specijalnog rezervata prirode, Korisnici i Posetioci dužni su da poštuju Zakon, Uredbu i Plan upravljanja Specijalnog rezervata prirode.

Član 5

Za korišćenje Specijalnog rezervata prirode i usluga Upravljača, Korisnik i Posetilac plaćaju naknadu Upravljaču, shodno članu 70. Zakona.

Visinu, način obračuna i naplate naknade Upravljač propisuje posebnim aktom, uz saglasnost nadležnog ministarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Naknada se propisuje za: kretanje i boravak posetilaca, obavljanje delatnosti i korišćenje prirodnih resursa, lov i ribolov, sport rekreacija i turizam, izgradnja objekata i uređenje prostora, fotografisanje i snimanje filmova, istraživački i obrazovni rad i dr.

Član 6

Unutrašnji red Specijalnog rezervata prirode Upravljač obezbeđuje organizovanjem čuvarske službe, saradnjom sa lokalnim stanovništvom, javnim preduzećima i drugim privrednim subjektima, ustanovama i udruženjima građana, kao i saradnjom sa organima državne uprave i lokalne samouprave.

II KRETANJE I BORAVAK POSETILACA

Član 7

Zabranjen je ulazak, odnosno pristup u Specijalni rezervat prirode bez odobrenja Upravljača ili pratnje čuvara Specijalnog rezervata prirode.

Zabranjeno je sprečavanje i ometanje čuvara prirode u obavljanju svoje dužnosti.

Saglasnost ili odobrenje Upravljača nije potrebno pribaviti samo u slučaju hitnih intervencija, u slučaju požara, elementarne nepogode ili u slučaju udesa. U navedenim slučajevima dovoljno je da se te aktivnosti prijave Upravljaču.

Član 8

Plovila kao što su čamci i dr. mogu se koristiti samo radi kretanja u zaštićenom području i to uz pribavljeno odobrenje Upravljača i poštovanje odredbi ovog pravilnika.

Na mrtvajama u branjenom delu Tise (Velika i Mala provala i Vrbica) dozvoljava se upotreba plovila sa motorom na elektropogon do 50 libri, osim za potrebe Upravljača (postojeće čamce koji nisu u skladu sa ovom merom zameniti u roku od pet godina od dana proglašenja zaštite).

Svi čamci moraju biti vidno obeleženi tablicama - oznakama koje izdaje Upravljač radi evidencije i praćenja stanja. Izdavanje oznaka se godišnje naplaćuje kroz Odluku o naknadama o korišćenju Specijalnog rezervata prirode "Ritovi donjeg Potisja" (u daljem tekstu Odluka o naknadama). Čamci bez oznaka se ne mogu kretati po zaštićenom području. Upravljač bliže određuje broj plovila na godišnjem nivou, posebnom Odlukom.

Zabranjeno je korišćenje čamaca na motorni pogon sa unutrašnjim sagorevanjem, osim za potrebe Upravljača.

Član 9

Na površinama Specijalnog rezervata prirode na kojima je utvrđena zaštitna zona dozvoljava se kampovanje i postavljanje mobilijara i objekata za kampovanje na za tu svrhu predviđene, naznačene i uređene prostore.

Vlasnici i korisnici zemljišta i drugih nepokretnosti dužni su da obezbede nesmetan pristup i prolaz čuvarima prirode kao i drugim ovlašćenim licima upravljača u vršenju službene dužnosti, kao i licima koja sa pribavljenim odobrenjem Upravljača obavljaju istraživačke i druge aktivnosti u Specijalnom rezervatu prirode "Ritovi donjeg Potisja".

III ZAŠTITA PRIRODNIH I KULTURNIH VREDNOSTI I ŽIVOTNE SREDINE

Član 10

Korisnici i Posetioci dužni su da primenjuju mere zaštite prirodnih, kulturnih i drugih vrednosti i životne sredine u skladu sa Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom, merodavnim zakonima i propisima donetim na osnovu tih zakona.

Član 11

Biljke i gljive koje žive u slobodnoj prirodi na području Specijalnog rezervata prirode, a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva ("Službeni glasnik RS", br. 5/10 i 47/11) utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno seći, kidati, lomiti, čupati, sakupljati njihovo seme i plodove, ili ih na drugi način oštećivati i uništavati.

Životinje koje žive, povremeno ili sezonski borave u slobodnoj prirodi na području Specijalnog rezervata prirode, a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka životinja i gljiva (u daljem tekstu: Pravilnik o divljim vrstama), utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno rasterivati, uznemiravati, hvatati, ubijati i ranjavati, nehотиčno i namerno trovati, sakupljati jaja i druge razvojne oblike, uništavati i oštećivati gnezda i ostala mesta i objekte na kojima se te životinje razmnožavaju, odgajaju mladunce, sklanjaju, borave i hrane.

Lice koje na području Specijalnog rezervata prirode nađe zaštićenu divlju životinju utvrđenu Pravilnikom o divljim vrstama, svoj nalaz bez odlaganja prijavljuje čuvaru ili drugom ovlašćenom licu Upravljača.

Lice iz stava 3. ovog člana i Upravljač mogu se dogovoriti da Upravljač preuzme dalje obaveze u vezi nađenih primeraka divljih životinja shodno članu 93. Zakona, odnosno obavesti najbližu veterinarsku organizaciju i Ministarstvo, o čemu Upravljač sastavlja zapisnik i vodi evidenciju.

Zabranjeno je postupanje sa strogo zaštićenim vrstama divljih biljaka, životinja i gljiva suprotno odredbama st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Član 12

Upravljač će na pogodan način javno prikazati i učiniti dostupnim spiskove vrsta divlje flore i faune navedene u članu 11. ovog pravilnika.

Član 13

Zabranjeno je oštećivati i uništavati predmete i objekte koji imaju kulturno-istorijsku vrednost, odnosno svojstvo i status evidentiranog ili utvrđenog kulturnog dobra.

Nisu dopušteni razgradnja i drugi vidovi oštećivanja ili uništavanja objekata koji predstavljaju istaknute primere narodnog graditeljstva.

Član 14

Zabranjeno je uzimati iz prirode geološka i paleontološka dokumenta koja su proglašena zaštićenim prirodnim dobrom ili se nalaze na objektu geonasleđa i zaštićenom nalazištu.

IV OBAVLJANJE DELATNOSTI I KORIŠĆENJE PRIRODNIH RESURSA

Član 15

Obrada zemljišta, gajenje stoke i primarna prerada poljoprivrednih proizvoda vrši se u skladu sa propisima koji regulišu oblast poljoprivrede, veterine, zaštite bilja, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na celom području Specijalnog rezervata prirode zabranjeno je:

- sprovođenje radova i aktivnosti koji mogu imati nepovoljan uticaj na geomorfološke, hidrološke i pedološke karakteristike, živi svet, životnu sredinu, ekološki integritet i estetska obeležja predela,
- unošenje invazivnih biljnih i životinjskih vrsta i obnova i širenje zasada invazivnih drvenastih vrsta,
- neplansko sakupljanje i uništavanje divljih vrsta,
- povećanje rascepanosti (fragmentacije) staništa stvaranjem novih ili jačanjem efekata postojećih barijera,

- paljenje trske i prskanje odraslih formi komaraca u periodu parenja Tiskog cveta u nebranjenom pojasu Tise,
- pošumljavanje vlažnih livada, depresija, bara i pašnjaka kao i povećanje površina pod hibridnim topolama,
- seča starih reprezentativnih jedinki autohtonih vrsta drveća, neplanska seča i oštećivanje šumskog drveća, zamena sastojina i grupacija autohtonih vrsta drveća autohtonim, čista seča autohtonih šumarskih sastojina,
- ugrožavanje minimalnog održivog vodnog režima prilikom korišćenja vode iz mrtvaja u branjenom delu Tise kao i nagla promena nivoa vode u periodu od 15. marta do 15. septembra na mrtvajama u branjenom delu Tise,
- hemijsko i fizičko zagađivanje, otvaranje deponija, odlaganje i skladištenje opasnih materija i sprovođenje aktivnosti koje predstavljaju potencijalnu opasnost za ugrožavanje kvaliteta životne sredine,
- parkiranje, servisiranje i održavanje mehanizacije.

Na području Specijalnog rezervata prirode u režimu zaštite II stepena zabranjeno je:

- sprovođenje regulacionih radova i vađenje gline u obalskom delu reke Tise na lokalitetima razvoja larvi tiskog cveta,
- obrada zemljišta, meliorativni radovi na prirodnim travnim staništima i uklanjanje travnog pokrivača sa slojem zemljišta.

Na području Specijalnog rezervata prirode na kojima je utvrđena zaštitna zona zabranjeno je:

- izvođenje radova koji negativno utiču na hidrološki režim prirodnog dobra ili na kvalitet vode vlažnih staništa unutar zaštićenog područja.

Član 16

Gajenje, zaštita i korišćenje šuma vrši se u skladu sa Zakonom o šumama ("Službeni glasnik RS", br. 30/10 i 93/12), propisima donetim na osnovu tog zakona, čl. 18. i 35. Zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

Gazdovanje šumama u državnoj svojini sprovodi se prema planovima razvoja šumskih područja, osnovima gazdovanja, godišnjim planovima gazdovanja šumama i izvođačkim projektima.

Gazdovanje šumama sopstvenika za koje se ne donose osnove gazdovanja, vrši se na osnovu programa gazdovanja i godišnjih planova gazdovanja.

Na celom području Specijalnog rezervata prirode ograničava se:

- krčenje mladih vrbaka generativnog porekla (malata) na potrebe revitalizacije vlažnih staništa, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda,

- gazdovanje klonskim topolama i drugim alohtonim vrstama na ukupnu površinu ne veću od postojeće, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda,.

- sađenje i obnova alohtonih vrsta i klonova topola na udaljenost do 30 m od ruba šumskih čistina (mrtvaja, depresija, bara, vlažnih livada), kao i od obale reke Tise.

Na području Specijalnog rezervata prirode na kojem je utvrđen režim zaštite II stepena ograničava se obnova šuma i formacija autohtonih vrsta drveća na grupimičnu, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda.

Član 17

Na celom području Specijalnog rezervata prirode ograničava se:

- košenje, ispaša i seča trske, uklanjanje vodene i močvarne vegetacije na planske aktivnosti očuvanja i unapređenja staništa, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda,

- upotreba pesticida na udaljenost veću od 50 m od katastarskih parcela mrtvaja,

- promena namene površina (zemljišta) i kulture na promenu u smeru smanjenja intenziteta korišćenja prostora (prevođenje obradivih površina slabijeg boniteta u pašnjake i sl.) i formiranje zaštitnog pojasa u svrhu revitalizacije staništa, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda.

Član 18

Eksploatacija mineralnih sirovina se vrši u skladu sa Zakonom o rudarstvu i geološkim istraživanjima ("Službeni glasnik RS", broj 88/11), propisima na osnovu Zakona, Uredbe i ovog pravilnika.

Na području Specijalnog rezervata prirode na kojem je utvrđena zaštitna zona ograničava se vađenje peska radi potrebe revitalizacije i radi održavanja plovnosti puta, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda.

Na celom području Specijalnog rezervata prirode ograničava se asfaltiranje postojećih puteva na način da se u smesu asfalta ubaci svetli šljunak ili oboje bele mat pruge po njemu.

Član 19

Specijalni rezervat prirode obuhvata vodno područje "Bačka i Banat" koje obuhvata deo rečnog sliva reke Dunav, uključujući i delove podslivova Tise, Tamiša i drugih banatskih vodotoka na teritoriji AP Vojvodine.

Vodnim područjima upravlja Javno preduzeće "Vode Vojvodine" koje donosi planove i godišnje programe upravljanja vodama, vodi registre zaštićenih oblasti i katastre vodnih objekata na vodnim područjima iz stava 1.

Korišćenje, zaštita i uređenje voda i zaštita od štetnog dejstva voda vrše se na osnovu Zakona o vodama ("Službeni glasnik RS", broj 31/10), propisa donetih na osnovu tog zakona, Uredbe i ovog pravilnika.

Član 20

Planovi upravljanja vodama usklađuju se sa Uredbom i Planom upravljanja Rezervata.

Upravljač i JP "Vode Vojvodine" sarađuju u stvarima od zajedničkog interesa za upravljanje Rezervatom i vodnim područjima, posebno na usklađivanju dokumenata iz stava 1. ovog člana.

JP "Vojvodinavode" stavlja na uvid podatke iz registra zaštićenih oblasti i katastra vodnih objekata i druge podatke od interesa za zaštitu i korišćenje voda na području Rezervata koje vodi na osnovu zakonskih ovlašćenja.

Član 21

Na celom području Specijalnog rezervata prirode ograničava se:

- čišćenje i produbljanje vodotoka na prostorno i vremenski ograničeno u skladu sa prirodnim vrednostima, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda,

- promena morfologije terena (raskopavanje i nasipanje obala i sl.) na radove na poboljšanju hidroloških i ekoloških uslova mrtvaja, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda.

Na području Specijalnog rezervata prirode na kojem je utvrđena zaštitna zona ograničava se količina vode koju korisnik može koristiti za navodnjavanje iz mrtvaja u određenom vremenu (za vegetacioni i vanvegetacioni period godine) obezbeđujući minimalni održivi režim u skladu sa vodnim bilansom, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda.

V LOV I RIBOLOV

Član 22

Zaštita i korišćenje faune riba na području Specijalnog rezervata prirode vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda ("Službeni glasnik RS", broj 128/14), propisima donetim na osnovu tog Zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

Ribolovne vode na prostoru Specijalnog rezervata prirode pripadaju ribarskom području "Srbija - Vojvodina" odnosno ribarskom području "Ritovi donjeg Potisja".

Ribarsko područje "Ritovi donjeg Potisja" se koristi za:

1. rekreativni ribolov, u režimu II stepena zaštite, koja obuhvata mrtvaje na lokalitetima Mrtvač (Mala i Velika provala) i Vrbica i to na lokacijama izvan staništa larvi tiskog cveta,

2. selektivni ribolov, na osnovu dozvole izdate od strane nadležnog organa i u prisustvu inspektora za zaštitu životne sredine, i

3. ribolov u naučno-istraživačke svrhe, na osnovu dozvole izdate od strane nadležnog organa i u prisustvu čuvara prirode.

Član 23

Na celom području Specijalnog rezervata prirode zabranjen je privredni ribolov.

Zabranjen je ribolov na ribljim plodištima na lokacijama Vrbak (što odgovara ribljem plodištu "Eljmaš"), Bečkerečka ada (što odgovara ribljem plodištu "Mošorinska ada"), Jegmeč (što odgovara ribljem plodištu "Vir"), Aradački Ajlaš (što odgovara ribljem plodištu "Mali Aljmaš") i Komonj (što odgovara ribljem plodištu "Komonj").

Zabranjen je ribolov na lokalitetu Carska zemlja.

Zabranjen je ribolov na lokaciji staništa tiskog cveta.

Zabranjeno je pregrađivanje vodenih migratornih pravaca riba.

Član 24

Aktivnosti lova na području Specijalnog rezervata prirode obavljaju se u skladu sa Zakonom o lovstvu i divljači ("Službeni glasnik RS", broj 118/10), propisima na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Gazdovanje lovištem na području SRP vrši se na osnovu programa razvoja lovnog područja, lovnih osnova i godišnjih programa gazdovanja lovištem.

Na području Specijalnog rezervata prirode nalaze se lovišta kojima gazduju lovačka udruženja: "Stara Tisa" iz Žablja, "Svetozar Berić" iz Kumana, "Zrenjanin" iz Zrenjanina, "Jedinstvo" iz Elemira, "Šajkaška" iz Titela.

Na celom području Specijalnog rezervata prirode "Ritovi donjeg Potisja" dozvoljava se lov u periodu od 15. avgusta do 15. marta.

Zabranjen je lov na otvorenim vodenim površinama.

VI SPORT, REKREACIJA I TURIZAM

Član 25

Na području Rezervata mogu se organizovati sportska takmičenja i aktivnosti rekreacije ukoliko se tim aktivnostima ne oštećuju ili ugrožavaju prirodne vrednosti i kvalitet životne sredine.

Za takmičenja iz stava 1. ovog člana organizator pribavlja odobrenje Upravljača i plaća naknadu u skladu sa posebnim aktom koji donosi Upravljač.

Organizator je dužan da takmičenje prijavi Upravljaču najmanje 30 dana pre dana planiranog za njegov početak.

Za planirane sportske aktivnosti kod kojih se osnovano pretpostavlja mogućnost uticaja na prirodne vrednosti Rezervata i kvalitet životne sredine organizator, na osnovu obaveštenja Upravljača, pribavlja uslove zaštite prirode koje izdaje Zavod.

Zabranjeno je organizovanje takmičenja bez odobrenja Upravljača i protivno uslovima datim u odobrenju.

Član 26

Na području Rezervata pravna i fizička lica mogu obavljati delatnost turizma, odnosno organizovati turistička putovanja i turističku posetu u skladu sa Zakonom o turizmu ("Službeni glasnik RS", br. 36/09 i 88/10), propisima donetim na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Član 27

Turističke grupe i pojedinci mogu u pratnji Čuvara ili drugog ovlašćenog lica Upravljača posećivati i razgledati lokalitete i površine, iz obrazovnih, rekreativnih i opštekulturnih razloga i potreba.

Nameravane posete odnosno obilazak iz stava 1. ovog člana prijavljuju se Upravljaču najmanje 48 časova ranije.

Upravljač će izraditi i doneti program prezentacije Rezervata kojim će bliže urediti dopušten način i mesta posećivanja, istovremeni broj posetilaca na pojedinim mestima i druga pitanja od značaja za razgledanje Rezervata i upoznavanje njegovih vrednosti, a posebno način prezentacije vrednosti u okviru aktivnosti ekoturizma.

Član 28

Za obavljanje delatnosti turizma iz člana 26. i za usluge Upravljača iz člana 27. ovog pravilnika plaća se naknada u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

VII ODRŽAVANJE ČISTOĆE I UPRAVLJANJE OTPADOM

Član 29

Održavanje čistoće i upravljanje otpadom na području Specijalnog rezervata prirode vrši se u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", br. 36/09 i 88/10), propisima donetim na osnovu tog zakona, drugim zakonima i propisima koji se odnose na otpadne materije, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na području Specijalnog rezervata prirode zabranjeno je:

- deponovanje smeća i drugog otpadnog materijala,
- ispuštanje neprečišćenih otpadnih voda, kao i voda ispod kvaliteta koji odgovara β- mezosaprobnoj klasi.

Na području Specijalnog rezervata prirode na površinama na kojima je utvrđena zaštitna zona zabranjeno je privremeno i trajno odlaganje svih vrsta otpadnih materija, kao i transport opasnog otpada.

Član 30

Svako je dužan da sakuplja i odlaže otpatke koje stvara, na mestima koja su posebno uređena, odnosno opremljena i prema potrebi, obeležena za te namene.

Upravljač će postaviti odgovarajuću opremu, odnosno kante, korpe ili kese za privremeno odlaganje čvrstih otpadaka na mestima koja su predmet posete i organizovati njihovo pražnjenje i odvoženje izvan područja Specijalnog rezervata prirode.

VIII IZGRADNJA OBJEKATA I UREĐENJE PROSTORA

Član 31

Izgradnja objekata i uređenje prostora na području srp vrši se u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji, propisima donetim na osnovu tog zakona, prostornim planovima, donetim urbanističkim planovima, Zakonom, uredbom i ovim pravilnikom.

Na području Specijalnog rezervata prirode na površinama na kojima je utvrđena zaštitna zona zabranjeno je:

- formiranje građevinske zone i izgradnja objekata izvan građevinskog područja, podizanje industrijskih objekata, prerađivačkih pogona, turističkih i drugih sadržaja kao i izvođenje radova koji narušavaju ekološki ili vizuelni integritet područja ili su potencijalni izvori povišenog nivoa buke, vibracija i/ili uznemiravanja živog sveta,

- izgradnja vetrogeneratora, izgradnja veštačkih jezera i ribnjaka u slivnom području mrtvaja, usitnjavanje katastarskih parcela ispod 0,2 ha.

Član 32

Na celom području Specijalnog rezervata prirode ograničava se:

- izgradnja infrastrukture na prostor namenjen za razvoj turizma i potrebe upravljanja, uz prethodno pribavljene uslove Pokrajinskog Zavoda za zaštitu prirode (u daljem tekstu: Zavod),

- izgradnja nadzemnih vodova na izgradnju u okvirima postojećih objekata infrastrukture, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda,

- izgradnja električnih vodova niskog i srednjeg napona na vodove koji su izgrađeni primenom posebnih tehničko-tehnoloških rešenja koja sprečavaju koliziju i elektrokuciju ptica, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda,

- uređenje obale na područje kupališta i ribolovnih mesta pod uslovom da se ne narušavaju prirodne vrednosti, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda,

- asfaltiranje postojećih puteva na način da se u smesu asfalta ubaci svetli šljunak ili oboje bele mat pruge po njemu, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda.

Na području Specijalnog rezervata prirode na površinama na kojima je utvrđena zaštitna zona ograničava se:

- upotreba materijala za izgradnju objekata na obali Tise na one što grublje teksture i što svetlijih boja, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda,

- izgradnja privežišta, na planski utvrđenu lokaciju i kapacitet za potrebe organizovanog privezivanja čamaca korisnika prostora, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda,

- izgradnja dalekovodnih objekata i infrastrukture tako da se nosači izolatora izoluju plastičnim navlakama i postavljaju na nosače u položaju naniže, a žice obeležavaju na upadljiv način, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda,

- izgradnja hotelskih objekata na one koji ispunjavaju neki od važećih sertifikata kvaliteta iz oblasti zaštite životne sredine, uz prethodno pribavljene uslove Zavoda.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III stepena dozvoljava se postavljanje tipskih molova od prirodnih materijala veličine do 16 m² čiju brojnost, u skladu sa namenom i kapacitetom prostora, određuje Upravljač.

Član 33

Planirane radove na izgradnji objekata i uređenju prostora, nosilac radova odnosno investitor (u daljem tekstu: Investitor) dužan je da pismeno prijavi Upravljaču, shodno članu 57. stav 5. Zakona.

Prijava iz stava 1. ovog člana sadrži osnovne podatke o Investitoru, vrsti i obimu planiranih radova, lokaciji i vlasništvu na nepokretnostima.

Upravljač će u roku ne dužem od 15 dana od dana podnošenja prijave dostaviti Investitoru pisano obaveštenje o tome da li su radovi Zakonom i Uredbom dozvoljeni, sa uputstvom šta dalje treba da radi kako bi pribavio akt o uslovima zaštite prirode, lokacijsku i građevinsku dozvolu.

Upravljač će od Investitora tražiti dopunu prijave ukoliko se na osnovu predloženih podataka ne može pružiti merodavno i kvalifikovano obaveštenje.

Investitor je dužan da jedan primerak prijave pre početka građenja objekta iz člana 148. Zakona o planiranju i izgradnji dostavi i Upravljaču. Uz prijavu, u kojoj navodi planiranu dinamiku radova, Investitor prilaže akt o uslovima zaštite prirode i građevinsku dozvolu.

Za manje montažne objekte privremenog karaktera na zemljištu u javnoj svojini iz člana 146. Zakona o planiranju i izgradnji (kiosci, letnje i zimske bašte, tezge i drugi pokretni mobilijar, ploveća postrojenja, nadstrešnice, spomen obeležja i dr.), čije postavljanje i uklanjanje obezbeđuje i uređuje lokalna samouprava, potrebna je saglasnost Upravljača.

Zabranjeno je radove na izgradnji objekata i uređenju prostora izvoditi odnosno obavljati bez prijave iz stava 5. ovog člana, a montažne objekte iz stava 6. postavljati bez saglasnosti Upravljača.

Član 34

Na osnovu odredbi Zakona o planiranju i izgradnji koje se odnose na objekte i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola i na osnovu akta kojim Vlada shodno članu 35. stav 11. Zakona bliže propisuje režime zaštite, postupak i način njihovog određivanja i objekte, radove i aktivnosti koji su zabranjeni ili ograničeni, Upravljač će utvrditi i na pogodan način objaviti spisak radova na izgradnji objekata i uređenju prostora koje Investitor nije dužan da prijavi Upravljaču.

IX OBELEŽAVANJE I POSTAVLJANJE OZNAKA, FOTOGRAFISANJE I SNIMANJE FILMOVA

Član 35

Upravljač u roku utvrđenom Uredbom i na način propisan odgovarajućim podzakonskim aktom obeležava Specijalni rezervat prirode kao zaštićeno područje tablama propisanog izgleda, a granice Specijalnog rezervata prirode obeležava propisanim oznakama.

Upravljač odgovarajućim tablama obeležava mesta i objekte gde je pristup i boravak zabranjen ili ograničen.

Upravljač postavlja table odnosno druge oznake sa informacijama o pravilima unutrašnjeg reda.

Upravljač postavlja i druge table i oznake od značaja za sprovođenje režima zaštite i prezentaciju vrednosti Specijalnog rezervata prirode.

Zabranjeno je oštećivanje ili uništavanje i uklanjanje tabli i natpisa na tablama i drugih oznaka iz ovog člana, kao i njihovo zaklanjanje, odnosno maskiranje drugim objektima.

Član 36

Na području Specijalnog rezervata prirode zabranjeno je postavljanje informativnih tabli sa nazivima pravnih i fizičkih lica i reklamnih i drugih panoa.

Član 37

Na području Specijalnog rezervata prirode dozvoljeno je fotografisanje i snimanje tonskih i video zapisa i filmova uz prethodno pribavljenu pismenu saglasnost Upravljača.

Radi pribavljanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana, organizator snimanja, odnosno zainteresovano lice prijavljuje planirane aktivnosti snimanja Upravljaču koji je dužan da saglasnost izda u roku ne dužem od 15 dana.

Za aktivnosti fotografisanja i snimanja zainteresovano lice će prema potrebi i obaveštenju Upravljača pribaviti akt o uslovima zaštite prirode koje izdaje Pokrajinski Zavod za zaštitu prirode (u daljem tekstu: Zavod).

Upravljač može privremeno ili trajno uskratiti saglasnost ukoliko je indikovano značajan nepovoljan uticaj na prirodne vrednosti.

Fizičko ili pravno lice koje obavlja ili za čiji račun se obavlja snimanje fotografija, tonskih i video zapisa i filmova koji se publikuju, odnosno prikazuju javnosti, dužno je da jedan primerak snimljenog materijala dostavi Upravljaču.

X ISTRAŽIVAČKI I OBRAZOVNI RAD

Član 38

Naučno istraživanje je dopušteno obavljati na način da se ne izazovu značajne nepovoljne promene ili unište prirodne vrednosti, kao i da se ne zagadi životna sredina.

Član 39

Za istraživanja koja mogu imati uticaj na vrednosti i obeležja Specijalnog rezervata prirode i za koja je u smislu člana 57. st. 3. i 4. Zakona, neophodno pribaviti akt o uslovima zaštite prirode, nosilac istraživanja pribavlja saglasnost Upravljača.

Da bi pribavio saglasnost iz stava 1. ovog člana, nosilac istraživanja prijavljuje Upravljaču planirane istraživačke radove i aktivnosti.

Prijava istraživanja sadrži merodavne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, lokaciji, vremenu trajanja, metodama, sredstvima, opremi i alatima, rukovodiocu i učesnicima istraživanja. U prijavi se mogu navesti i usluge, odnosno pomoć koja se traži od Upravljača.

Uz prijavu istraživanja prilaže se akt o uslovima zaštite prirode.

Uz prijavu istraživanja, za čije izvođenje je propisana obaveza pribavljanja dozvole, prilaže se i dozvola nadležnog ministarstva u skladu sa zakonom.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana, koju Upravljač izdaje u roku ne dužem od sedam dana od dana prijema prijave, sadrži uputstvo o primeni uslova i mera zaštite prirode i pravila unutrašnjeg reda, posebne uslove, ako ih ima, u vezi mesta, vremena i načina izvođenja radova, obezbeđenja pratnje čuvara ili drugog lica, kao i mogućnost i uslove pružanja traženih usluga.

Zabranjeno je istraživanja iz stava 1. ovog člana započeti ili izvoditi bez pribavljene saglasnosti Upravljača.

Član 40

Upravljač može u postupku izdavanja saglasnosti odrediti drugo vreme od onog koje je navedeno u prijavi ako oceni da postoji rizik po prirodne vrednosti, bezbednost i zdravlje ljudi, o čemu obaveštava podnosioca prijave pre izdavanja saglasnosti.

Upravljač iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana ili nepoštovanja propisanih uslova može pismeno naložiti prekid istraživačkih radova i aktivnosti.

Član 41

Obrazovne aktivnosti na području Specijalnog rezervata prirode, kao što su škola u prirodi, terenska nastava i seminari i stručne ekskurzije potrebno je blagovremeno pismeno prijaviti Upravljaču.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne mogu započeti pre nego što Upravljač potvrdi prijem prijave tih aktivnosti. Prijava nameranih obrazovnih aktivnosti mora sadržati relevantne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, vremenu trajanja, organizatoru i broju učesnika. U prijavi se mogu navesti i usluge odnosno pomoć koja se očekuje od Upravljača.

Upravljač će odmah, a najkasnije u roku od dva dana pismeno potvrditi prijem prijave obrazovnih aktivnosti i obavestiti podnosioca prijave o posebnim uslovima zaštite prirode i životne sredine prilikom obavljanja aktivnosti, ako ih ima, kao i o mogućnostima i uslovima pružanja traženih usluga ili pomoći.

Član 42

U roku od 15 dana po završetku terenskih istraživačkih radova i obrazovnih aktivnosti, nosilac istraživanja odnosno organizator obrazovnih aktivnosti dužan je da Upravljaču dostavi kratak izveštaj o toku i glavnim rezultatima sprovedenih istraživanja i obrazovnih aktivnosti.

O završetku elaborata, odnosno publikovanju rezultata o izvršenim istraživanjima nosilac istraživanja dužan ja da obavesti Upravljača u roku od 15 dana kao i da taj elaborat ili publikovani rad dostavi Upravljaču.

Onome ko blagovremeno ne podnese izveštaj iz stava 1, odnosno ne dostavi obaveštenje i elaborat ili rad iz stava 2. ovog člana, Upravljač može uskratiti saglasnost za naredna istraživanja, odnosno obaveštenje i usluge za obavljanje obrazovnih aktivnosti.

XI ČUVARSKA SLUŽBA

Član 43

Sprovođenje pravila unutrašnjeg reda obezbeđuje i neposredni nadzor na području Specijalnog rezervata prirode vrši čuvarska služba Ustanove "Rezervati prirode", Zrenjanin.

Čuvarsku službu čine, odnosno poslove čuvarske službe u svojstvu lica sa zakonskim ovlašćenjima i obavezama neposredno obavljaju čuvari zaštićenog područja (u daljem tekstu: čuvar) i rukovodilac čuvarske službe.

Čuvar može istovremeno obavljati i poslove čuvara šuma, lovočuvara ili ribočuvara, a rukovodilac i druge poslove u okviru radnog mesta i stručne spreme kojom raspolaže.

Čuvar je za svoj posao u čuvarskoj službi neposredno odgovoran rukovodiocu, a rukovodilac je za svoj posao u čuvarskoj službi neposredno odgovoran direktoru Ustanove.

Broj čuvara utvrđuje Ustanova "Rezervati prirode", Zrenjanin Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji poslova i radnih mesta, a vrsta i obim konkretnih poslova koje čuvar obavlja utvrđuje se ugovorom o radu ili drugim pojedinačnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 44

Za vreme službe, čuvar nosi službenu odeću koju propisuje Ministar na kojoj se nalazi znak zaštićenog područja, znak zaštite prirode i identifikaciona pločica čuvara zaštićenog područja.

Član 45

Čuvar za vreme službe može nositi oružje.

Vrstu, uslove i pravila nošenja i upotrebe i način čuvanja oružja utvrđuje Upravljač u skladu sa Zakonom.

Član 46

Čuvar poseduju službenu legitimaciju kojom dokazuje identitet, status službenog lica i ovlašćenja u skladu sa Zakonom.

Čuvar je dužan da u vršenju odgovarajućih službenih radnji prethodno pokaže službenu legitimaciju.

Službenu legitimaciju čuvaru izdaje Upravljač na obrascu koji propisuje Ministar.

O izdatim legitimacijama Upravljač vodi evidenciju.

Čuvar koji je prestao da vrši čuvarsku službu, dužan je da službenu legitimaciju u roku od tri dana od dana prestanka službe vrati Upravljaču, koju će Upravljač odmah poništiti i tu činjenicu uneti u evidenciju iz stava 4. ovog člana.

U slučaju gubitka ili nestanka službene legitimacije čuvar je dužan da o ovome odmah obavesti Upravljača.

Izgubljena ili nestala legitimacija briše se iz evidencije o izdatim legitimacijama, a čuvaru se izdaje nova legitimacija.

Član 47

Rad čuvarske službe organizuje se na terenu tako što čuvar vrši neposredni nadzor i kontroliše sprovođenje pravila unutrašnjeg reda na jednom čuvarskom rejonu. Čuvar je odgovoran za unutrašnji red u rejonu za koji je zadužen.

Čuvarski rejon Specijalnog rezervata prirode u smislu ovog pravilnika, čine sledeći rejon:

Rejon 1:

- Lokalitet 1: Autohtone plavne šume i mrtvaja na lokalitetu Vrbak;
- Lokalitet 2: Autohtone plavne šume i mrtvaja na lokalitetu Carske zemlje;
- Lokalitet 3: Velika provala - Jezero;
- Lokalitet 4: Autohtone plavne šume, vlažna i močvarna livada na lokalitetu Svinjski jaroš;

Rejon 2:

- Lokalitet 5: Autohtone plavne šume iznad ušća Jegrička;
- Lokalitet 9: Stanište larvi Tiskog cveta
- Lokalitet 10: Autohtone plavne šume i mrtvaja na lokalitetu Jegmeč
- Lokalitet 11: Stanište jezičastog ljutića
- Lokalitet 12: Autohtone plavne šume i mrtvaja na lokalitetu Aradački Ajlaš

Rejon 3:

- Lokalitet 6: Mrtvaja Vrbica;
- Lokalitet 7: Autohtone plavne šume, vlažne livade na lokalitetu Vranjačka Tonja
- Lokalitet 8: Autohtone plavne šume i mrtvaja na lokalitetu Bečkerečka ada
- Lokalitet 13: Autohtone plavne šume između Aradačkog Ajlaša i Komonja
- Lokalitet 14: Mrtvaja Komonj i autohtone plavne šume na lokalitetu Tonja, Velika i Mala Krasnica.

Član 48

U vršenju čuvarske službe, dužnost čuvara je da:

1. prati odnosno nadgleda kretanje i aktivnosti Posetilaca i drugih Korisnika;
2. prati stanje biljnih i životinjskih vrsta i drugih vrednosti Specijalnog rezervata prirode i vodi evidenciju o njima;
3. pruža podatke, pomoć i usluge Posetiocima pri obilasku i razgledanju Specijalnog rezervata prirode;

4. prati i pruža druge potrebne usluge organizatorima i učesnicima naučnih i drugih istraživanja i obrazovnih aktivnosti;
5. saraduje sa nadležnim inspektorom i obaveštava o stvarima iz njegove nadležnosti;
6. saraduje sa organom unutrašnjih poslova i prema ukazanoj potrebi traži njegovu pomoć;
7. sastavlja zapisnik, obaveštava rukovodioca i obavlja druge ovde nespomenute poslove, u skladu sa zakonom i aktom Upravljača;
8. obaveštava drugi nadležni organ o izvršenju zabranjenih odnosno protivpravnih radnji koje su regulisane propisima iz nadležnosti tog organa i o njihovim izvršiocima ukoliko su poznati.

Član 49

Kada čuvar utvrdi ili osnovano pretpostavi da je Posetilac, odnosno Korisnik zaštićenog područja učinio radnju suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, ovlašćen je da:

- 1) legitimije lice zatečeno u vršenju nedozvoljenih radnji, a lice zatečeno bez ličnih isprava čiji mu identitet nije poznat, privede nadležnom organu unutrašnjih poslova;
- 2) zatraži da mu lice predoči/pokaže saglasnost, dozvolu, odobrenje, prijavu radova, ulaznicu ili drugi dokument kojim dokazuje status Korisnika odnosno Posetioca i neko od prava u vezi radova i aktivnosti koje obavlja;
- 3) izvrši pregled svih vrsta vozila i tovara;
- 4) izvrši svaki pregled, osim stanova i drugih prostorija za čiji je pregled potreban sudski nalog, a posebno pregled:
 - prtljaga i ličnih stvari,
 - ulova i sredstava za lov i ribolov,
 - alata i sredstava za sakupljanje biljaka i životinja;
- 5) privremeno oduzme predmete i sredstva kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela, uključujući delove i primerke živog i neživog sveta, kao i da ove predmete, bez odlaganja, preda upravljaču zaštićenog područja radi čuvanja;
- 6) zatraži uspostavljanje prethodnog stanja, odnosno naredi mere za sprečavanje i uklanjanje štetnih posledica, a posebno:
 - privremeno zabrani radove i aktivnosti koje se obavljaju bez propisanih saglasnosti ili odobrenja, kao što su naučna i druga istraživanja, obrazovne i sportske aktivnosti i sl.,

- zabrani na licu mesta radove i aktivnosti koje se obavljaju protivno odredbama ovog pravilnika i pravilima protivpožarne zaštite,

- naredi puštanje na slobodu, odnosno vraćanje u prirodu zdravih i nepovređenih primeraka životinja, ukoliko je to za njih bezbedno.

Član 50

Kada utvrdi radnju učinjenu suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, čuvar sastavlja zapisnik.

Sadržaj zapisnika ili opis koji se unosi u zapisnik je saopštavanje onog što je zatečeno, nađeno, utvrđeno ili na drugi način pribavljeno i konstatovano.

U sadržaj se obavezno unose:

- ime i prezime čuvara prirode, kao i identifikacioni broj čuvara;
- rejon Specijalnog rezervata prirode gde se zapisnik sačinjava;
- podaci o izvršiocima nedozvoljene radnje, a ako je izvršilac nepoznat to se konstatuje uz osnovanu pretpostavku o mogućem izvršiocu;
- način, mesto i vreme (dan i čas) izvršenja radnje, sredstva i alati kojima je radnja izvršena;
- podaci o svedocima i drugim raspoloživim dokazima ako postoje;
- nastala šteta, dokumentovana što preciznijim podacima i po mogućstvu fotografijom;
- podaci o oduzetim predmetima i sredstvima iz člana 49. stav 1. tačka 5).

Zapisnik je sastavljen u onolikom broju primeraka koliko zahteva konkretna situacija, a ako je kontroli prisutna neka druga zainteresovana strana, jedan primerak zapisnika uručuje se i njoj.

Upravljač će propisati obrazac zapisnika iz ovog člana.

Član 51

O privremeno oduzetim predmetima iz člana 49. čuvar izdaje potvrdu sa tačnim podacima o vrsti i količini.

Upravljač obezbeđuje uslove za održavanje i čuvanje privremeno oduzetih predmeta, i preduzima radnje za dalje postupanje za primercima oduzetih i nađenih životinjskih ili biljnih vrsta, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata, uključujući njihovo zbrinjavanje dok se stvar ne reši.

O privremeno oduzetim predmetima Upravljač vodi evidenciju sa podacima o vrsti količini, razlogu privremenog oduzimanja, licu kome su predmeti privremeno oduzeti i čuvaru koji je predmete privremeno oduzeo.

Član 52

Čuvar u vršenju službe postupa stručno, autoritativno i odgovorno, u skladu sa ovlašćenjima koja ima, vodeći posebno računa o ugledu Upravljača.

Čuvar vodi dnevnik, odnosno evidenciju dnevnih aktivnosti, čiji sadržaj propisuje Upravljač.

Član 53

Čuvar polaže stručni ispit u skladu sa programom koji propisuje ministar.

Upravljač organizuje obuku, stručno usavršavanje i proveru znanja i veština čuvara.

Stručni ispit se polaže po Programu stručnog ispita za čuvara zaštićenog područja. Stručni ispit polaže se pred Komisijom za polaganje stručnog ispita.

Član 54

Čuvar je opremljen i radnom odećom, sredstvima veze i prevoza, potrebnim aparatima i instrumentima i alatom, u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

Član 55

Na osnovu zapisnika i obaveštenja čuvara o učinjenoj zabranjenoj odnosno protivpravnoj radnji, Upravljač shodno stečenim okolnostima, vrsti dela i statusu počinioca podnosi odgovarajuću prijavu ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

XII PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA

Član 56

Na području Specijalnog rezervata prirode planiraju se i sprovode mere zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara ("Službeni glasnik RS", br. 111/09 i 20/15) i propisima donetim na osnovu tih zakona, planom upravljanja Specijalnog rezervata prirode i planovima zaštite od požara.

Upravljač donosi plan zaštite od požara za područje Specijalnog rezervata prirode shodno članu 47. Zakona o zaštiti od požara i odredbama Uredbe o razvrstavanju objekata, delatnosti i zemljišta u kategorije ugroženosti od požara ("Službeni glasnik RS", broj 76/10).

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57

Nadzor nad primenom ovog pravilnika vrši Ministarstvo.

Član 58

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.